

<https://doi.org/10.53656/his2026-1-7-new>

Reviews and Annotations
Рецензии и анотации

НОВ БИБЛИОГРАФСКИ СПРАВОЧНИК ПО ПОВОД 180-ГОДИШНИНАТА ОТ ПОСТРОЯВАНЕТО НА ХРАМ „ВЪВЕДЕНИЕ БОГОРОДИЧНО“ В ГОРНА ДЖУМАЯ И 130-ГОДИШНИНАТА ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА НЕВРОКОПСКАТА ЕПАРХИЯ

Д-р Кристиян Ковачев

*Институт за балканистика с Център по тракология „Проф. Александър Фол“
Българска академия на науките*

През 2024 г. културните, обществените и академичните институции в Югозападна България тържествено отбелязват с редица инициативи 180-годишнината от построяването на храм „Въведение Богородично“ в Горна Джумая (дн. Благоевград) и 130-годишнината от издаването на берата за създаване на Неврокопската митрополия. Сред научните събития във връзка с честванията бяха научна конференция „130 години от създаването на Неврокопската епархия към Българската екзархия (1894 – 2024)“, фотодокументална изложба „130 години от създаването на Неврокопската света митрополия“, дигитална документална изложба на Държавен архив – Благоевград, изложба „180 години православен храм „Свето Въведение Богородично“ в Благоевград“, както и кръгла маса за историята на горноджумайския храм.

В контекста на тези годишнини Регионалната библиотека „Димитър Талев“ издаде библиографски справочник „180 години храм „Въведение Богородично“ в Благоевград. 130 години от създаването на Неврокопска епархия: Библиография“ (Издателство Иврай. 2024, 82 с.). Съставител на изданието е уредникът от отдел „Краезнание“ Елза Кресничка, а редактор е в.и.д. директор на институцията Емилия Малешевска.

Предговорът към справочника е дело на д-р Елена Александрова, уредник в Регионалния исторически музей – Благоевград. В рамките на девет страници (с. 5 – 13) изследователката представя историята на горноджумайския храм „Въведение Богородично“ и на Неврокопската епархия. Тези няколко реда се оказват съществени не само защото дават контекст на подбра-

ната литература в справочника, но и защото показват процеси и тенденции, недостатъчно изследвани в българската историография. С характерните за историка подходи Александрова контекстуализира и концептуализира разказа за миналото на духовния център. Историчката е и автор на снимковия материал (37 снимки), приложен в изданието.

Справочникът включва общо 178 книги, монографии, студии и статии от сборници и от националния и регионалния периодичен печат, като описанието следва българските държавни стандарти за библиографско описание и за съкращение на наименованията на българските периодични издания. Съставителят си поставя за цел да „попълни една празнина по отношение публикациите на историци и журналисти за църквата „Въведение Богородично“ в Благоевград и публикациите, свързани с Неврокопска епархия“ (с. 15).

Библиографските описания са подредени азбучно по редна дума, като самото издание е разделено на две части: публикации за горноджумайския храм и такива за историята на Неврокопска епархия.

Справочникът, издаден от Регионална библиотека „Димитър Талев“, индиректно извежда и пропуска в българската историография. Запознаването с разработваните през годините теми, свързани с миналото на църквите и манастирите на територията на Неврокопската епархия, показва липсата на систематично издаване на изворите за църковното минало и на изследванията за диоцеза. Събирането на всичко писано по темата в едно книжно тяло създава отлична предпоставка за инициране на глобално изследване за процесите и тенденциите, случващи се в Югозападна България в периода XIX – XX в.

Благодарности

Рецензията е направена по проект BG-RRP-2.015-0011 с финансовата подкрепа на Европейския съюз – „Следващо поколение ЕС“.

ЛИТЕРАТУРА

КРЕСНИЧКА, Е. (съст.). 2024. *180 години храм „Въведение Богородично“ в град Благоевград. 130 години от създаването на Неврокопска епархия: Библиография*. Издателство ИВРАЙ ЕООД. ISBN: 978-619-7712-19-9.

Acknowledgements & Funding

The review was performed under the Project BG-RRP-2.015-0011 with the financial support by the European Union – NextGenerationEU.

REFERENCES

KRESNICHKA, E. (comp.). 2024. *180 years of the Church of the Presentation of the Blessed Virgin in Blagoevgrad. 130th anniversary of the founding of the Nevrokop Diocese: Bibliography*. IVRAY PUBLISHING HOUSE. ISBN: 978-619-7712-19-9.

**A NEW BIBLIOGRAPHICAL BOOK PUBLISHED
ON THE OCCASION OF 180 YEARS OF THE CHURCH
OF THE PRESENTATION OF THE BLESSED VIGIN
IN GORNA DZUMAYA AND 130TH ANNIVERSARY
OF THE FOUNDING OF THE NEVROKOP DIOCESE**

✉ **Dr. Kristiyan Kovachev**

ORCID iD: 0000-0002-9785-4875

Institute of Balkan Studies and Centre of Tracology

Bulgarian Academy of Sciences

1000 Sofia, Bulgaria

E-mail: kristiyan_kovachev@abv.bg